

موسسه شیعه‌شناسی

گزارشی از مطالعات
اسلام‌شناسی و شیعه‌شناسی
مدرسه عالی علوم اسلامی و علوم
اجتماعی
(ویرجینیا)

▪ نام کشور: آمریکا

▪ آدرس پایگاه اینترنتی: <http://www.siss.edu/>

▪ آدرس پست الکترونیک: school@siss.edu

«

▪ بخش اسلام‌شناسی دارد: بلی ✓ خیر

▪ مطالعات شیعه‌شناختی دارد: بلی ✓ خیر

- دوره‌های آموزشی دارد: بلی ✓
- بخش آموزشی در چه مقطعی است: خیر
- کارشناسی کارشناسی ارشد ✓ دکترا
- بخش پژوهشی دارد: بلی ✓ خیر
- مجله دارد: بلی خیر ✓
- کنفرانس، سمینار و کارگاه تحقیق دارد: بلی خیر ✓

اعضا و اساتید برجسته: سید حسین نصر، مونا ابوالفضل، طاها جابر الوانی، عبدالغدير حمید، علی مزروعی، جیمز جونز و...

■ معرفي و آموزش:

در قرن دهم، کتابخانه‌ای در قرطبه بیش از پانصد هزار کتاب داشت و بزرگترین کتابخانه در اروپا به حساب می‌آمد. قرطبه، پایتخت آندلس، تاج و تخت اسلام، و مسلمانان، مسیحیان و یهودیان افکار روشنفکرانه‌ای را تغذیه نمود که راه را برای رنسانس هموار نمود.

امروزه مدرسه علوم اسلامی و علوم اجتماعی در ویرجینیا این سنت پرافتخار را ادامه می‌دهد و به عنوان پل ارتباطی بین دو فرهنگ متمایز (دیروز و امروز)، تحصیلات کلاسیک اسلامی را در درون آمریکای شمالی عرضه می‌کند. این دانشگاه یکی از اولین تلاش‌ها در راستای ارتباط علوم اجتماعی مدرن و علوم کلاسیک اسلامی در محیط آکادمیک به حساب می‌آید. این کوشش به کشف مسیر روشنفکرانه جهت روشن کردن اختلافات موجود بین تمدن غربی و میراث گذشته اسلامی می‌انجامد و لذا به بقای علوم اسلامی منجر می‌گردد.

این مدرسه، در لیزبورگ، ایالت ویرجینیا، یعنی بخشی از راهروی فن‌آوری پیشرفته شمال غربی در حومه واشنگتن دی. سی. قرار دارد. در این منطقه از کشور ایالت متحده آمریکا، بیشتر از هر منطقه دیگر، تاریخ و حکومت این کشور تجلی دارد. دانشجویان می‌توانند به راحتی از کتابخانه کنگره، پایتخت، کاخ سفید، مؤسسه اسمیتسونیان و اماکن متعدد فرهنگی و تاریخی در این منطقه بازدید کنند.

فعالیت این مدرسه عالی بر چند اصل بنیادین استوار است:

- تعالی: ما برای آموزش، پژوهش و خدمات اجتماعی ارزش و اعتبار قائل هستیم.
- آزادی و یکپارچگی آکادمیک: ما نیاز به وجود تحقیق انتقادی را درک می‌کنیم. دانشگاه اظهار آزاد، نظرات و اندیشه‌ها را مورد تشویق قرار داده و دیدگاه‌های متفاوت در محیطی که تلاش‌های عقلانی/روشنفکرانه را همراه با احترام و تکریم متقابل تغذیه کند، مورد احترام قرار می‌دهد.
- ارتباط دانش و ارزش‌ها: برنامه‌های درسی بر ارتباط ارزش‌ها و شاخه‌های مختلف معرفت تأکید می‌کند. با تبیین رابطه بین خدا، بشر و طبیعت، با ارائه معرفت به عنوان ابزار ایمان و نه ابزار شرک، و با احیای اخلاق معرفت و ویژگی‌های اهل علم به این هدف دست می‌یازد.

این مدرسه عالی به عنوان اولین مرکز دانشگاهی‌ای که توسط مسلمانان اداره می‌شود در آمریکا شناخته شده است. فارغ‌التحصیلان این مدرسه، به عنوان امام، مدیران غیرانتفاعی، روحانیون زندان‌ها، بیمارستان‌ها و تازه‌ها

نظامی‌ها مشغول به فعالیت می‌شوند. دو مدرک کارشناسی ارشد علوم اسلامی و کارشناسی ارشد عمل مذهبی در مدرسه ارائه می‌شود. مقطع دوم شامل ۹۰ ساعت دروس تخصصی است که در نهایت باعث تربیت روحانیون مسلمان و امام می‌شود.

از نظر این مدرسه عالی، پیوند حیاتی‌ای بین آن و ابتکارات کنونی این عصر در احیای تمدنی دیده می‌شود. این دیدگاه از طریق اهداف ذیل قابل تحقق است:

- علوم بشری که تکمیل‌کننده یکدیگر هستند، به این درک رسیده‌اند که جهان برپایه قوانینی استوار است که شبیه قوانین مورد نیاز برای شناخت جوامع بشری است. توحید، تزکیه، و تمدن (عمران) می‌توانند در جهت تقویت و شکل بخشیدن علوم اجتماعی کمک کنند.

- بررسی ساختارهای علوم مدرن و اتحاد آن‌ها با علوم گذشته و ارتباط آن به ارزش‌های والاتر.
- منابع علوم برگرفته از عقل، منطق و عرف اجتماعی بدون در نظر گرفتن ایدئولوژی‌ها و مستقل از دگم‌گرایی‌ها.

- حل مسایل فیما بین ادیان و فرهنگ‌ها با گفت‌وگو و بررسی مسأله برخورد تمدن‌ها

- ارائه ویژگی‌هایی یک امام در جهت نیاز جامعه آمریکا و امت اسلامی که از مسلمانان آمریکایی در جهت تلاش‌شان برای جامعه بزرگتر در آمریکا حمایت نماید بدون این‌که هویت و فرهنگ خود را فراموش نمایند.

وظایف

اتحاد معرفت بشري در همه ابعاد گوناگون آن و اتکا نهایی آن بر ارزش‌های متعالی، برگرفته شده از معرفت توحیدی، تکمیل و مطابقت با این دیدگاه از معرفت، عبارت از شناخت وحدت و هدفدار بودن زندگی در دنیایی که به احساس انسانی و تمدن برای هر فرد به عنوان جانشین خدا می‌انجامد. این دیدگاه مثبت یک رویکرد دو لبه نقد و بازسازی میراث فعلی معرفت بشري را از طریق دو قلمرو تحقیقی اصلی که از وظایف و اهداف اصلی مدرسه عالی نیز است، نوید می‌دهد: (علوم الشریعه و علوم المقاصد) و رشته‌های علوم اجتماعی مدرن.

سیاست‌ها و راهکارهای موجود در این کاتالوگ در جهت قادر ساختن مدرسه عالی برای ارتباط مستمر با دانشجویان می‌باشد.

مسئولین اجرایی و اعضای هیأت علمی جهت هرگونه مشاوره و تبادل نظر از ساعت ۹ صبح لغایت ۵ بعدازظهر روزهای دوشنبه تا جمعه و به غیر از روزهای تعطیل رسمی مدرسه عالی در دسترس هستند. تنظیم وقت ملاقات برای جلسه با افراد فوق‌الذکر توصیه می‌شود.

توضیحات ذیل در مورد قوانین و آئین‌نامه را نباید به‌صورت جامع و کامل تلقی کرد. سیاست‌ها و آئین‌نامه‌ها تفصیلی بعد از درخواست از مدرسه عالی ارائه می‌شود. سایر مقررات از قبیل برنامه زمان‌بندی کمک‌های مالی، بایستی طبق قوانین مالی صورت گیرند. هر دانشجویی که نسبت به مقررات و وضعیت درسی خود دچار تردید است بایستی کلیه مسایل را با مسئولین دانشگاه در میان گذارد.

دانشگاه حق تغییر در مسایل مالی و آکادمیک را در موارد زیر برای خود محفوظ می‌داند:

مدارک مورد نیاز برای پذیرش، ترتیب و نظم دروس، شرایط مقطع تحصیلی یا فارغ‌التحصیلی، شرایط دریافت کمک مالی، و میزان شهریه، سایر مسایل مربوط به دانشجویان هم ممکن است در مواقع ضروری تغییر یابد. این قوانین بعد از اعلام عمومی در بولتن رسمی مدرسه عالی قابل اجرا خواهد بود. به هیچ عنوان، شهریه و هزینه‌های تحصیلی در طول یک سال تغییر نخواهد کرد. چنین تغییراتی فقط به پیش از شروع سال تحصیلی در آغاز ترم پاییز خواهد بود. ترتیب دروس هم از طریق بولتن رسمی مدرسه عالی قبل از شروع ترم اعلام می‌شود. شرایط دریافت وام و کمک‌های تحصیلی نیز هر ترم از طرف مدرسه عالی دریاقت مسایل مالی و آکادمیک را در موارد زیر برای خود محفوظ می‌داند:

این‌که در مواردی فردی که روش دیگری از طرف دانشگاه اعلام گردد. وظیفه همه دانشجویان است که کلیه تغییرات ثبت شده در تابلوی رسمی مدرسه عالی علوم اسلامی و علوم اجتماعی را مطالعه نمایند. چنانچه شرایط پذیرش یا فارغ‌التحصیلی و مدرک تغییر یابند، شامل دانشجویان مشغول تحت ضوابط سابق نخواهد شد.

معیارهای تحصیلی

برنامه تحصیل: در ابتدای ثبت نام در یکی از مقاطع تحصیلی، به هر دانشجو یک مشاور تحصیلی معرفی می‌شود. از دانشجویان انتظار می‌رود به طور منظم با مشاورین جلسه داشته باشند تا با برنامه‌های تحصیلی، آشنایی لازم را کسب نمایند. ثبت نام ترم به ترم دانشجو باید توسط مشاور وی بررسی شود.

حضور: اساتید و مدرسین ممکن است زمانی که غیبت دانشجو به تحصیل وی لطمه زند غیبت‌های دانشجو را به دفتر ثبت نام گزارش دهند که غیبت‌های بیش از حد باعث مردودی دانشجو در آن ترم تحصیلی می‌شود. مدرسین موظفند روند حضور ثابت در کلاس را برای هر واحد درسی و عواقب عدم شرکت منظم را برای دانشجویان توضیح دهند.

نظام رتبه‌بندی و نمره: نمره‌ها برای هر درس به صورت الفبایی خواهد بود.

نمره	امتیاز	نمره	امتیاز
A	۴	C	۲
A-	۳,۶۷	D	۱
B+	۳,۳۳	F	۰
B	۳	I	ناقص
B-	۲,۶۷	W	مردودی
C+	۲,۳۳	AU	مستمع آزاد

برای دانشجویان ثبت نام شده در برنامه، معدل نمره بالاتر از B برای ادامه تحصیل و رتبه مناسب لازم است. اگر دانشجویی در درسی نمره F را به دست آورد به این معنا است که وی بایستی آن درس را مجدداً بگذراند. ولی نمره f همچنان در معدل نمرات او محاسبه خواهد شد.

دانشجویان که نمره D یا بالاتر را اخذ می‌کنند مجاز نخواهند بود تا درس فوق را مجدداً بگذرانند. چنانچه نمره دانشجویی به عنوان نمره نهایی ثبت شود، دیگر قابل اعتراض نخواهد بود. مسایل تحصیلی، مشاوره تحصیلی، حقوق و مزایای دانشجویان و سایر مسایل مربوط به دانشجویی و دروس به علت تخصصی بودن آن فقط در جزوه اصلی ثبت شده که می‌توان به آن مراجعه کرد.

• دروس

۱. **معرفت‌شناسی اسلامی؛** مطالعه ابعاد بنیادین معرفت‌شناسی اسلامی و فلسفه آن، نخست با مطالعه جهان‌بینی اسلامی (درباره زندگی، بشر و جهان) و سپس طبقه‌بندی علوم بر اساس اسلام، پارادایم‌های شکل‌دهنده این طبقه‌بندی و روش‌شناسی این مطالعه، محور اصلی درس به شمار می‌رود. گسترش علوم در تجربه تمدن اسلامی نیز مورد مطالعه قرار می‌گیرد که توجه خاصی نسبت به تلاش‌های معاصر در تبیین نظریه اسلامی بازنگری شده در باب علوم و سایر مباحث در ارتباط با قرآن، سنت، میراث فکری اسلامی و میراث فکری بشر به طور عام معطوف است.

۲. **فلسفه اسلامی؛** بررسی توسعه و تحول نظرات در تاریخ فلسفه اسلامی با استفاده از بررسی ماهیت فکر فلسفی، سنت نظری در اندیشه اسلامی و ظهور فلسفه اسلامی مورد نظر است. مدرس: دکتر سیدحسین نصر.

۳. **دین و تمدن تطبیقی؛** مطالعه ماهیت ارتباط مذهب و تمدن از حیث تاریخی و نظری محور اصلی درس است. این درس همچنین به بررسی قدرت حیاتی تمدن‌ها به عنوان سنگ بنای تقویت چشم‌انداز و عمل دینی می‌پردازد.

۴. **عربی پیش‌نیاز؛** برای دانشجویان بدون پیش‌زمینه زبان عربی برای یادگیری الفبا، تلفظ و لغات پایه زبان عربی.

۵. **عربی مقدماتی؛** یادگیری بخش‌های اصلی زبان عربی کلاسیک، با تأکید بر افعال ثلاثی. شناخت بخش‌های سخن، دستور زبان عربی و طریقه استفاده از فرهنگ لغات عربی محور اصلی درس است.

۶. **عربی متوسط؛** آشنایی با واژه‌شناسی، صرف و نحو از طریق تمرین و مطالعه متون منتخب از قرآن، سنت و سایر متون ادبیاتی مذهبی دوره کلاسیک برای آشنایی با سبک‌ها، اصطلاحات، صنایع و نحوه ساختن شکل‌های افعال عربی (افعال بی‌قاعده و افعال رباعی خماسی).
۷. **عربی پیشرفته؛** مطالعه پیشرفته‌تر در مباحث دستور زبان صرف و نحو و واژه‌شناسی و کاربرد آن‌ها در قرآن، سنت و متون عربی کلاسیک مد نظر است. همچنین بر فنون و مسایل و مشکلات موجود در ترجمه معاصر تأکید می‌شود.
۸. **اصول علوم اسلامی؛** بررسی مسایل کلی و بنیادین علوم اسلامی، علوم قرآنی، علوم حدیثی، حقوق، فقه و الهیات به همراه تعاریف، و مسایل معرفت‌شناختی و قلمرو این علوم مورد نظر است. این درس همچنین ارتباط این علوم و چگونگی تمایز با وجود ارتباط متقابل آن را بررسی می‌کند.
۹. **تاریخ علوم اسلامی؛** این درس به دنبال ظهور و بروز و تکامل علوم اسلامی در طول تاریخ با بررسی نقاط عطف و تأکید بر علمای بزرگ و نقش آن‌هاست. این درس همچنین به بررسی زمینه تاریخی و تغییر پارادایمی هر یک از رشته‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهد.
۱۰. **مذهب و تاریخ فلسفه؛** این درس به فلسفه تاریخ و جایگاه آن در علوم اشاره دارد و همچنین به مقایسه و اختلافات فلسفه تاریخ اسلامی و چند فلسفه غربی می‌پردازد. بررسی قوانین جهانشمول (سنن) به عنوان چارچوب فلسفی که در آن گسترش و پویایی تاریخ شکل گرفت از محورهای اصلی درس به شماره می‌رود.
۱۱. **معرفت‌شناسی و روش‌شناسی تحقیق؛** بررسی فرایندی که در آن دانشجو مفروضات و اصول علوم و ارتباط آن‌ها با نتیجه‌گیری را می‌شناسد. این درس بر روش‌های تحلیل و نقد رویکردهای مختلف درباره شناخت تأکید دارد. این درس روش‌شناسی و پژوهش در علوم اسلامی و علوم اجتماع را در می‌آمیزد.
۱۲. **درآمدی بر علوم قرآنی؛** شماره درس: ۵۱۱، ۳ واحد؛ ارائه مفهوم کلی علوم قرآنی شامل مسایلی همچون قرائت‌های مختلف و آیات مطلق و وابسته و غیره مد نظر است. تفاسیر متعدد با مسأله روش‌شناسی آن‌ها، وثاقت تفاسیر، و ارتباط آن با قرآن بررسی می‌شود. این درس همچنین به چگونگی تأثیر فرهنگ و مسائل اجتماعی بر تفسیر می‌پردازد.
۱۳. **روش‌های استخراج احکام در فقه؛** روش‌ها و اصولی که علمای فقه در استخراج احکام به کار می‌بندند محور اصلی این درس است. این درس به صورت نظری است و به بررسی اصول و کاربرد آن در فقه را در می‌پردازد. درس در سه سطح: اصول فقه، قواعد و فقه ارائه می‌شود.
۱۴. **روش‌های تطبیقی در فقه؛** تجزیه و تحلیل دلایل تفاوت مکاتب فقه اسلامی، با بررسی روش‌شناختی هر یک و چگونگی دستیابی به آن‌ها محور اصلی درس به شمار می‌رود. مکاتب فقهی مختلف مورد بررسی عبارتند از: مالکی، شافعی، حنفی، حنبلی، زیدی، جعفری و عبادی.

۱۵. جنبش‌های اصلاحات سیاسی و تجدید روشنفکری در اسلام؛ بررسی ظهور و گسترش جنبش‌های اصلی در تاریخ اسلام همچون خوارج، شیعه، صوفی و ... مد نظر است. این درس همچنین به بررسی کوشش‌های تجدید نظر اندیشه اسلامی توسط علمایی همچون غزالی، ابن تیمیه، العز بن عبدالسلام و گروه‌های صوفی می‌پردازد. بررسی ارتباط بین گروه‌های تاریخی و جنبش‌های معاصر برای نشان دادن این‌که آیا جنبش‌های جدید در تداوم راه جنبش‌های گذشته است یا خیر، در جهت معرفی نظرات جدید، از محورهای درس به شمار می‌رود.

۱۶. نبوت و سیاست؛ بررسی تجارب اسلامی به عنوان مدل متفاوت در راستای ارتباط مبحث نبوت و سیاست در این درس مطرح است. رابطه بین حکومت و جامعه اسلامی؛ معنا، ماهیت و نقش نبوت از دیدگاه سنت‌های دینی بزرگ نیز از ابعاد دیگر درس به شمار می‌رود. همچنین تأکید خاصی نسبت به حاکمیت و رابطه آن با نبوت نیز مطرح می‌گردد. نقطه توافق و عدم توافق بین دین و سیاست از طریق درک مفاهیم اساسی از جمله اقتدار، حکومت اسلامی و دین سالاری نیز در این درس مورد واکاوی قرار می‌گیرد.

۱۷. اسلام و مسایل جهانی؛ مطالعه بعضی از عوامل نهفته در سیاسی‌گری اسلام اعم از سیاست نفت در اسلامی‌گرایی و ملی‌گرایی سیاه‌پوستان، سنت جهاد، و اختلاف با صهیونیسم در مورد فلسطین محور اصلی درس به شمار می‌رود. نسبت به گرایش‌ها در سال‌های پایانی قرن بیستم و تنش‌های بین اسلام، نظام سرمایه‌داری و سایر ایدئولوژی‌ها، توجه خاصی می‌شود. این درس نه تنها به «برخورد تمدن‌ها» می‌پردازد بلکه گفت‌وگویی بین فرهنگ‌ها و ادیان را نیز مد نظر دارد. مدرس: دکتر علی مزروعی.

۱۸. عقاید و اخلاق؛ این درس به تجزیه و تحلیل احکام کلی علم عقائد و کاربرد آن در اخلاق می‌پردازد. مسایلی همچون توحید، اسماء و صفات ذات اقدس اله به عنوان منبع اخلاق مورد نظر است.

۱۹. تحلیل متون قرآن و حدیث؛ در این درس امکان وجود روش‌شناسی جدید در ارتباط با قرآن و حدیث، موضوعات خاصی همچون ربا، خانواده و مسائل زنان مورد مطالعه است. این روش‌شناسی بایستی علوم اسلامی سنتی، علوم اجتماعی مدرن و زبان‌شناسی را مورد توجه قرار دهد.

۲۰. نظام اجتماعی اسلام؛ در این درس فقه خانواده، ازدواج، فرزندان، ارث و روابط اجتماعی مورد بحث و بررسی است. فقه سنتی در این حوزه‌ها در برابر مسایل معاصر نیز مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

۲۱. اقتصاد اسلامی؛ تحلیل فقه سنتی در مسأله معاملات و ارتباط آن با مسایل معاصر اقتصادی که در تاریخ اسلامی شناخته شده نبوده، از محورهای اصلی درس به شمار می‌رود. همچنین امکان اجرا کردن احکام اسلامی و تطبیق آن با وضعیت کنونی در رابطه با معاملات با مؤسسات و نه فرد بررسی می‌شود. مدرس: ولید انصاری

۲۲. رابطه حکومت و جامعه در دنیای اسلام: مطالعات منطقه‌ای؛ رابطه حکومت و جامعه در مناطق مختلف اسلامی از دیدگاه تاریخی مورد بررسی است. این درس با پیش‌زمینه تاریخی این ارتباط شروع می‌شود و به بررسی انواع آن و قوانینی که شکل‌دهنده این ارتباط بوده‌اند می‌پردازد. نقش جامعه و حکومت، ساختار سیاسی، پیامدهای این ارتباط و مناطق مختلف جهان اسلام در هر درس از

جمله: جهان عرب، آفریقا، آسیای مرکزی (ایران، افغانستان، ترکیه، و جهان ترک)، آسیای جنوبی و آسیای جنوب شرقی از محورهای مهم این درس می‌باشد. مدرس دکتر کمال حسن.

۲۳. **فرهنگ و توسعه سیاسی در جهان اسلام؛** هنجارها و اخلاق سیاسی و نقش آن در ساختن جوامع در جهان اسلام مطالعه می‌شود. تأثیر فرهنگ بر برداشت فردی از سیاست، حکومت، پذیرش و تطابق با... ق با... فن‌آوری جدید و تمایل به همکاری با نهادهای جدید همچون مجلس و احزاب سیاسی مورد بررسی است.

۲۴. **نیروهای اجتماعی جدید در فرایند سیاسی؛** زنان و جامعه مدنی به عنوان بازیگران جدید در صحنه سیاست و علوم سیاسی و مثال‌هایی از جهان اسلام در هر دو موضوع بررسی می‌شود.

۲۵. **علوم قرآنی: قرآن و تفسیر آن؛** تمرکز بر سنت تفسیری غنی قرآن، آشنایی با شکل‌گیری علم تفسیر قبل از تفسیر یک سوره بزرگ و یا چند سوره کوتاه قرآن، تاریخچه تفسیر و شاخه‌های آن، و تاریخ تفاسیر متعدد قرآنی محور اصلی درس است. مدرس: دکتر محمود ایوب.

۲۶. **مطالعات مستقل؛** این درس با پیشنهاد اعضای هیأت علمی و تصمیم‌گیری دانشجو انتخاب و گذران... می‌شود.

۲۷. **زنان و جنسیت در قرآن: دیدگاه‌های جدید؛** این درس اولین موضوع از مجموعه «زن در اسلام» است که به طرح مسائلی در رابطه با جامعه، فرهنگ و دگرگونی از دیدگاه جنسیت می‌پردازد. بحث اصلاحات در جهان اسلام، دو هدف عمده را دنبال می‌کند: رویکرد و چارچوبی که در آن قرآن به عنوان منبع مربوط به علوم مناسب و ارزش‌ها مطرح است، و استفاده از علوم و بینشی که به عنوان منبع رویکرد جدید زنان مطرح می‌گردد.

۲۸. **تاریخ نهادهای اقتصادی و اجتماعی در اسلام؛** مفهوم نهادها در اندیشه اسلامی و دلایل نهفته در تشکیل آن، و تشکیل و گسترش نهادهای اجتماعی و اقتصادی در طول تاریخ اسلام و بخش‌های مختلف جهان اسلام مورد بررسی است. نهادهای اجتماعی همچون حسبه، دیوان، وقف و علما و مسجد و نهادهای اقتصادی مربوط به تجارت، کشاورزی و تولید و صنعت به همراه دلایل داخلی و خارجی رشد و افول نهادهای مذکور و قیاس آن‌ها با نهادهای هم‌عرض در فرهنگ‌های دیگر نیز از محورهای درس به شمار می‌روند.

۲۹. **نظریه سیاسی؛** تعریف علوم سیاسی و قلمرو آن در پارادایم‌های اسلامی و غربی آن مورد مطالعه است. این «نظریه» از بعد فلسفی و عملی نیز بررسی می‌شود. تجزیه و تحلیل و مقایسه مسأله اساس نظری علوم سیاسی غرب و اسلام و ارزش‌های اولیه آن مورد قیاس قرار می‌گیرد.

۳۰. **اندیشه سیاسی؛** ملاک جهان‌بینی اسلامی برای تعریف و محل رجوع مجدد اندیشه سیاسی متفاوت با فقه سیاسی، منابع اندیشه سیاسی اسلامی، ویژگی‌های هر طبقه سیاسی، رویکردها و روش‌شناسی-های گوناگون مبحث مورد مطالعه قرار می‌گیرد. عناصر اندیشه سیاسی غرب در دوره‌های کلاسیک، قرون وسطی و مدرن برای روشن کردن عناصر شبیه آن در اسلام نیز مدنظر است.

۳۱. **روابط بین الملل و اسلام؛** بررسی انتقادی و مقدماتی رویکردهای نظری متفاوت و چارچوب‌های مفهومی مطالعات روابط بین الملل، ساختارهای منطقه‌ای، داخلی، بین‌المللی، نظم نوین جهانی و تأثیر آن در رشد و توسعه در جوامع اسلامی، مطالعه تاریخی و نظری ظهور دیپلماسی و سازمان‌های بین‌المللی در عصر مدرن از محورها و موضوعات اصلی درس به شمار می‌رود.

۳۲. **فقه اقلیت مسلمانان؛** بررسی مسایل مختلف اجتماعی مربوط به جوامع اقلیت به خصوص مسلمانان آمریکا، نهادهای افتا، روش‌شناسی آن‌ها، اخلاق و رهنمودهایی برای کاربرد قوانین در موقعیت‌های عملی مورد مطالعه است. آموزش چگونگی بهره‌گیری از روش‌ها و منابع مختلف فقهی در تحلیل مسایل و مشکلات معاصر به دانشجویان. توجه خاصی نسبت به قوانین اخلاقی و مسایل استثنایی و تفاوت بین تقوا و فتوا و جایگاه وجدان در زندگی اخلاقی نیز معطوف است.

۳۳. **مکاتب فکری خدانشناسی (کلام)؛** مکاتب علم کلام و تصوف و فلسفه اسلامی و دلایل بروز و ظهور آن‌ها، سنگ بنای اندیشه‌های آن‌ها، تفاوت مکاتب فکری، و تأثیر برخورد این مکاتب بر مسایل کنونی جهان اسلام مورد بررسی است. هر مکتبی در زمینه مسایل سیاسی و تاریخی خودش مورد تحلیل قرار می‌گیرد.

۳۴. **اخلاق اسلامی؛** بررسی نظریه اخلاق در اسلام و عملکرد اجتماعی اخلاق در تمدن اسلامی، ارتباط بین اخلاق اسلامی و قرآن و سنت از محورهای اصلی درس به شمار می‌روند. مدرس: دکتر کمال حسن.

۳۵. **درآمدی بر علوم حدیث؛** اصول کلی برگرفته از فرمایشات حضرت رسول (ص)، علوم حدیثی شامل روش‌شناختی احادیث، روش‌هایی که علمای مشهور حدیث برای مجموعه احادیث جمع‌آوری شده توسط خودشان به کار برده‌اند، ارتباط بین حدیث و قرآن و مقایسه چندین مکتب حدیثی از محورهای اصلی درس به شمار می‌رود.

۳۶. **عبادت از دیدگاه نظر و عمل؛** نگاهی عمیق به مفهوم عبادت و نیت و سایر مسایل متفاوت آن با توجه ویژه به مسایل فقهی طهارت، نماز، روزه و زکات در این درس صورت می‌گیرد.

۳۷. **حضور مسلمانان در آمریکای شمالی؛** شماره درس: ۶۱۰، ۳ واحد؛ حضور کنونی مسلمانان در آمریکای شمالی، مرور پیش زمینه تاریخی آن، سازمان‌های اسلامی و نقش مهم آن‌ها در داخل و خارج جوامع اسلامی از محورهای اصلی درس به شمار می‌روند. مسأله رهبری و مدیریت در مراکز اسلامی و در محیط‌های مختلف اسلامی در آمریکای شمالی نیز بررسی می‌شود. مدرس: دکتر اقبال آنوس.

۳۸. **میانجی‌گری و تداخل مخاصمه؛** این درس به مباحث نظری و آموزش عملی مبحث مخاصمه به خصوص میانجی‌گری و بازتاب گسترش مدل‌های اسلامی تداخل اشاره دارد. مدرس: دکتر امر عبدالله.

۳۹. **فقه تطبیقی؛** مطالعه مقایسه‌ای احکام چندین مکتب فقهی در یک مسأله فقهی مشخص، تفاوت‌های روش‌شناختی آن‌ها، دلایل تفاوت، مشروعیت و عملکرد آن‌ها مورد بررسی است.

۴۰. **تاریخچه مکاتب خداشناسی (کلام)؛** بررسی چند مکتب کلامی، تصوف و فقه، با توجه به زمینه سیاسی و اجتماعی که در آن این مکاتب ظهور کرده‌اند و بررسی رشد و توسعه این مکاتب و همچنین مقایسه مکاتب سنتی و معاصر از محورهای درس به شمار می‌روند.
۴۱. **سیره نبوی؛** آشنایی با سیره تحلیلی زندگی حضرت رسول (ص)، واقعیت‌های موجود در جهان عرب و جهان در قبل و بعد از حضرت رسول (ص) و شیوه رهبری آن حضرت در اوضاع متفاوت مورد مطالعه است.
۴۲. **توحید؛** مفاهیم خداشناسی توحید و رابطه آن با خدا همراه با اسماء و صفات خداوند مورد نظر است.
۴۳. **مشاوره؛** بررسی عملکرد و مسأله مشاور، شامل ارزیابی، دیدگاه‌های اجتماعی، اخلاق و ... در این درس برای آشنایی دانشجویان ارائه می‌شود. مدرس: جیمز جونز.
۴۴. **اخلاق مخالفت در اسلام؛** هنر مخالفت با دیگران و عملی کردن آن مورد نظر است.
۴۵. **فلسفه مجازات در اسلام؛** در اسلام برای هر جرمی، کیفر خاصی در نظر گرفته شده است. جنبه‌های فلسفی این کیفرها و ارتباط آن‌ها با فرهنگ اسلامی و نظام‌های اجتماعی و این درس طرح می‌گردد.
۴۶. **رهبری مؤسسات اسلامی؛** ارائه میزان و معیار موفقیت رهبری اسلامی و وظایف رهبری مورد نظر است.
۴۷. **راه حل مخاصمه؛** بررسی اصول راه حل مخاصمه در ابعاد و موضوعات مختلف شامل مسایل اجتماعی، و مخاصمات بین مذهبی (بین الادیانی) در این درس طرح بحث می‌شود. مدرس: دکتر امر عبدالله.
۴۸. **قضاوت جنایی؛** قانون جنایی اسلامی به عنوان قانون لازم الاجرای عمومی و خصوصی و سایر مسایل عمیق نظام اخلاقی در این درس طرح می‌شود.
۴۹. **اخلاق کاربردی؛** بررسی مفهومات اخلاقی خاص و چگونگی به کارگیری آن در زندگی روزمره همچون اخلاق دوستی، رابطه با همسایه و ... مورد بررسی قرار می‌گیرد.
۵۰. **برگزاری خطبه‌های نماز جمعه؛** روش برگزاری خطبه‌های نماز جمعه و ارتباط آن با مسایل عمومی و ارتباطی مدنظر است.
۵۱. **زنان در زندان‌های امریکا؛** اوضاع فرهنگی و اجتماعی زنان در زندان‌ها و ارتباط بین ارزش‌های مذهبی و اصلاحی طرح می‌شود.
۵۲. **عدالت اجتماعی در اسلام؛** تبیین مفهوم آزادی، عدالت، مساوات، مسؤلیت اجتماعی در نظام‌های سیاسی و اجتماعی اسلام، مرزبندی بین آزادی فرد و وظایف اجتماعی، نقش حکومت و نقش دیگر نهادهای اسلامی (همچون زکات) از محورهای اصلی درس به شمار می‌روند.
۵۳. **ساختار و گسترش اجتماع مسلمین؛** واکاوی مراحل مدیریتی، نیازهای قانونی، مهارت‌های اساسی و دانش برای مدیریت به سمت سازمان‌های اسلامی و سایر مسایل مربوط به اجتماعات مسلمانان، ارتباطات، نقش بازار و ... موضوع اصلی درس محسوب می‌شوند.

۵۴. یهودیت؛ معرفي الهيأت، عبادات و اخلاق در دين يهوديت.

۵۵. مسيحيت؛ معرفي الهيأت، عبادات و اخلاق در دين مسيحيت.

۵۶. ادیان غير ابراهيمي؛ اين درس به الهيأت، عبادت و اخلاق ادیان غير ابراهيمي از جمله بودايي، هندوييسم و تائوييسم اشاره دارد.

شايان ذکر است که فقط بعضي از دروس که داراي مدرس و استاد ثابت بوده‌اند در انتهاي درس مورد تدریس‌شان ذکر شده‌اند.
مقطع کارشناسي ارشد در علوم اسلامي و علوم اجتماعي در مدرسه عالي به صورت فشرده هم برگزار مي‌شود.

■ پژوهش:

پژوهش در سطح مدرسه عالی در شاخه‌های مختلف از جمله ادبیات عرب، اقتصاد، حدیث، فقه، فلسفه، علوم سیاسی، تفسیر قرآن، علوم اجتماعی، تصوف، تشیع، الهیات، سنت، مطالعات زنان، تاریخ و ... انجام می‌شود.

این تحقیقات به صورت لوح فشرده نیز عرضه می‌شود. همچنین فعالیت‌های کتابخانه مدرسه عالی که به کتابخانه ابن خلدون نامگذاری شده است شامل کتب مختلفی برای تحقیق و مراجعه است که شامل ۳۵ هزار جلد کتب اسلامی است. برای اطلاعات بیشتر به جزوه اصلی مراجعه فرمایید.

■ نام اساتید، محققان و آدرس آن‌ها:

۱. **طاها جابر الوانی:** رئیس مدرسه عالی علوم اسلامی و علوم اجتماعی، متخصص حقوقی اسلامی، رئیس شورای فقه آمریکایی شمالی است. وی قبلاً رییس مؤسسه بین‌المللی اندیشه اسلامی در هرندون ویرجینیا بوده و به مدت ۱۱ سال در دانشگاه‌های مختلف جهان اسلام تدریس حقوق اسلامی داشته است. وی در کاربردهای اجتماعی احکام اسلامی، فعالیت‌های دانشمندان اجتماعی مسلمان، نیز فعالیت داشته است. از جمله آثار منتشر شده وی می‌توان به اخلاق مخالفت و حقوق متهم در اسلام اشاره کرد. از سال ۱۹۸۴ که به ایالت متحده آمریکا آمده است، به عنوان عضو ثابت مجله علوم اجتماعی اسلامی فعال بوده است. بعد از تحصیلات اولیه، مقطع کارشناسی ارشد دکترا را در دانشگاه الازهر مصر به پایان رسانده است. از آثار او می‌توان به واپریش المحصول فی علم اصول الفقه رازی در شش جلد و اصلاح مباحثات روشنفکران مسلمان، اسلامی‌سازی معرفت، قرآن و سنت، حقوق بشر در اسلام، جایگاه احکام اسلامی، بحران در فقه و روش‌شناسی اجتهاد، ابعاد گمشده در جنبش اسلامی معاصر، و ... اشاره کرد. آثار منتشر شده اخیر وی نیز عبارتند از: دیدگاه‌های معرفت‌شناختی در ابعاد سیاسی مفهوم حاکمیت، تقلید و رکود افکار مسلمین، شهادت زنان در حقوق اسلامی و اسلامی‌سازی معرفت: دیروز و امروز.
۲. **مونا ابوالفضل:** استاد علوم سیاسی، و رییس کرسی ظاهره عابدین برای مطالعات زنان و جنسیت، دارای دکترا از دانشگاه لندن وی ۱۴ سال در دانشگاه قاهره تدریس نموده و سوابق آموزشی و پژوهشی فراوان در دانشگاه‌های مختلف از جمله در فرانسه داشته است. تخصص وی در نظریات سیاسی، سیاست تطبیقی، اسلام و خاورمیانه، معرفت‌شناسی، و مسایل زنان است. آثار وی عبارتند از: الگوهای در بررسی علوم سیاسی، اسلام و خاورمیانه، زیبایی‌شناختی در مسایل سیاسی، اسلام از درون، در کجا شرق، غرب را ملاقات خواهد کرد، و ...
۳. **عبدالغیر حامد:** دارای مدرک دکترا از لندن و کارشناسی ارشد از دانشگاه خارطوم و متخصص علوم اسلامی و علوم سیاسی است. وی در دانشگاه خارطوم سودان، دانشگاه بین‌المللی مالزی، مرکز اسلامی آفریقا، و ... تدریس داشته است. وی همچنین عضو مجلس سودان، مدیر گروه اسلامی‌سازی معرفت در وزارت علوم عالی و ... بوده است. از آثار او می‌توان به فقر، درآمدی بر اصول اقتصاد سیاسی در اسلام، قرآن و فلسفه سیاسی، و اساس اندیشه سیاسی در آیات مکی، اشاره کرد. وی مقالات و سخنرانی‌های متعددی در کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی دارد.
۴. **علی مزروعی:** مدیر مؤسسه مطالعات فرهنگی جهانی، و مدرس بسیاری از دانشگاه‌ها از جمله دانشگاه کورنل و گویانا و جرج تاون است. وی در استرالیا، بغداد، قاهره، شیکاگو، کونگات، دنور، هاروارد، لیدز، لندن، مک‌گیل، نایروبی، اوهایو، آکسفورد، پنسیلوانیا، سنگاپور، استانفورد، ساسکس، تهران و ... تدریس کرده است. وی مدرک دکترا را در رشته فلسفه از دانشگاه آکسفورد اخذ نموده است. وی بیش از ۲۰ کتاب منتشر کرده است. آثار وی عبارتند از: به سوی صلح در آفریقا، جنبه‌های سیاسی و اجتماعی زبان انگلیسی، روابط بین‌الملل در کشورهای آفریقایی، ارزش‌های سیاسی در قشر تحصیل کرده آفریقا، گرایش‌های فرهنگی در سیاست جهانی، فرهنگ سیاسی زبان و جامعه سواحیلی. وی در تلویزیون‌های مختلف هم فعالیت داشته است. یکی از کتب وی توسط انتشارات BBC منتشر شده است.
۵. **سید حسین نصر:** وی ۱۸ سال است که در دانشگاه جرج واشنگتن مدرس علوم اسلامی است. ایشان در دانشگاه‌های تمپل (به مدت ۵ سال)، تهران، هاروارد و دانشگاه آمریکایی بیروت تدریس داشته است. وی به عنوان معاون دانشگاه تهران و رئیس دانشگاه آریامهر فعال بوده است. ایشان بیش از ۲۰ کتاب و ۲۰۰ مقاله منتشر کرده است. فهرست کلیه آثار سیدحسین نصر تا سال ۱۹۹۳ توسط

آکادمیک اسلامی علوم مالزی منتشر شده است. وی مدرک دکترای خود را در رشته تاریخ علم و فلسفه با گرایش علوم اسلامی از دانشگاه هاروارد اخذ کرده است.

۶. **جیمز جونز:** وی ۱۲ سال در دانشگاه من هتن تدریس علوم دینی داشته است. همچنین در دانشگاه‌های اسپرینگ فیلد، همپشایر، منچستر، و ... تدریس داشته است و به مدت دو دهه به عنوان روحانی و مبلغ فعالیت می‌کرده و مدرک کارشناسی ارشد خود را در دانشگاه بیل و دکترای خود را از هارتفورد اخذ کرده است.

۷. **امر عبدالله:** مدیر پژوهش جرج میسون و مدرس دروس فلسفه در دانشگاه‌های مختلف به خصوص ایالت ویرجینیای شمالی است. وی مدرک دکترای فلسفه خود را از دانشگاه جرج میسون اخذ کرده است.

۸. **ولید انصاری:** متخصص اقتصاد اسلامی، که هم‌اکنون دانشجوی دوره دکترای برنامه علوم انسانی در دانشگاه جرج واشنگتن می‌باشد. وی اقتصاد اسلامی و بررسی ارتباط بین فلسفه اسلامی، علوم طبیعی، نظریه و سیاست اقتصادی را تدریس می‌کند. آثار وی عبارتند از: بازسازی میراث روشنفکرانه اقتصاد اسلامی، ارتباط اخلاق و اقتصاد، نقش اجتهاد در مقررات و اصلاح بازار. وی مدرک کارشناسی ارشد خود را در رشته اقتصاد از دانشگاه مریلند اخذ کرده است.

۹. **اقبال آنوس:** مدیر گردهمایی بین‌المللی اسلامی در زمینه علوم، فن آوری و توسعه منابع انسانی هرندون ویرجینیا است. ایشان عضو فعال شورای فقه آمریکای شمالی، معاون بنیاد توسعه بین‌المللی و بسیاری از مسؤلیت‌های مهم دیگر است. وی مدرک دکترای خود را در رشته فلسفه و فیزیک هسته‌ای از دانشگاه اموری، آتلانتا، جرجیا اخذ نموده است.